

C149 – CUL15

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2005-2006

16 februari 2006

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR CULTUUR, JEUGD, SPORT EN MEDIA

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de toegankelijkheid van interactieve digitale televisie voor slechtzienden	1
Vraag om uitleg van mevrouw Helga Stevens tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de toegankelijkheid van de openbare radio en televisie voor personen met een handicap	4
Vraag om uitleg van de heer Jurgen Verstrepen tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de uitspraken van de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over het digitaal sportkanaal van de openbare omroep	8
Vraag om uitleg van de heer Dany Vandenbossche tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de gevolgen van nieuwe evoluties in de muziekwereld op auteursrechten	10

Waarnemend voorzitter: de heer Johan Verstreken

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de toegankelijkheid van interactieve digitale televisie voor slechtzienden

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik wil hier een probleem aansnijden dat verregaande gevolgen kan hebben voor bepaalde doelgroepen. In deze commissie hebben we het al geregeld gehad over de interactieve digitale televisie of iDTV. Telenet heeft vandaag al 100.000 abonnees, en Belgacom zal ongetwijfeld volgen. De voorspellingen van professor Erik Dejonghe laten veronderstellen dat de invoering van iDTV in Vlaanderen zal slagen.

Er is hier al gediscussieerd over de settopboxen en de digiboxen, die worden aangeboden via Belgacom, Telenet of de zuivere intercommunales. Er zijn nu al drie soorten, en dan heb ik het nog niet over de toestand in Brussel of Wallonië. Personen met een visuele handicap dreigen echter met de invoering van iDTV in de kou te blijven staan als de menu's van de iDTV geen auditieve weergave hebben.

– *De heer Dany Vandenbossche treedt als voorzitter op.*

De studiebezoeken van de Commissie voor Media aan Belgacom en Telenet hebben ons geleerd dat de elektronische programmagids het hart van het systeem is. Zonder een auditieve versie hebben mensen met een visuele handicap een groot probleem. Bij de nieuwe digiboxen zou voor de menuhantering in een voice synthesizer kunnen worden voorzien. Dat kost natuurlijk geld. Het Vlaams Fonds zou de meerkost kunnen betalen, zodat interactieve digitale televisie niet aan deze doelgroep voorbijgaat. De vraag rijst wel hoe we een uniformiteit kunnen realiseren. In de VS is dat al het geval. Vlaanderen moet misschien niet een standaard opleggen, maar we moeten het signaal geven dat nieuwe generaties van settopboxen en digiboxen met zo'n voice synthesizer moeten zijn

uitgerust. In het licht van de switch off die eraan komt, moeten we daar zeker naar streven.

Het menuprogramma van iDTV is de basis voor het gebruik ervan. Mijnheer de minister, in welke mate bent u op de hoogte van de beperkte mogelijkheden voor slechtzienden en vooral voor blinden om dat programma te gebruiken? Kent u oplossingen voor deze groep? Zo ja, hoe zult u die laten opnemen in het aanbod van interactieve digitale televisie? Zijn er reeds concrete plannen om dat te doen? Zo ja, welke en binnen welke termijn kan dat worden gerealiseerd? Indien niet, wat belemmert een oplossing? Op welke manier zou de betrokken doelgroep kunnen worden gesteund?

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, niet alleen slechtzienden, maar ook dove mensen kampen met dit probleem. De toegang tot informatie is voor hen een probleem dat mijns inziens op Europees vlak moet worden aangepakt. Volgens mij moet er met de European Broadcast Union worden samengewerkt.

De Europese Commissie zou een standaard moeten opleggen, zoals dat ook in de VS is gebeurd. De VS heeft in 1994 alle tv-stations verplicht om in ondertiteling te voorzien. In Europa dringt zich dezelfde evolutie op. Deze evolutie moet mensen niet alleen in huis, maar ook elders ten goede komen. Ik denk dan bijvoorbeeld aan een verblijf in het ziekenhuis of elders. Het probleem moet breed worden aangepakt. Europa moet ingrijpen en één standaard opleggen, maar Vlaanderen kan er al aan beginnen. Als er immers een Vlaamse standaard komt die nergens anders wordt gebruikt, dan hebben we nog geen oplossing.

Onlangs kreeg ik een brief van iemand die me erop wees dat televisie in ziekenhuizen blijkbaar geen teletekstvoorziening heeft. Behoort dit tot uw bevoegdheden, als minister van Media, of is dit een zaak voor Welzijn? Gaat het over een speciale technologie? Daar ben ik niet van op de hoogte. Ik steun volledig de vraag van de heer Decaluwe, maar we moeten dit probleem in een ruimere context bekijken.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Ik vind het een zeer interessante vraag en onderwerp, zeker in deze fase, waarin we de digitale platformen gestalte zien krijgen. Ik meen dat de boodschap van deze commissie moet zijn dat daar best nu op wordt ingespeeld. Mijnheer de minister, misschien kunt u terzake wat initiatieven nemen. Ik ben benieuwd naar het antwoord van de sector.

Over de technologische aspecten moeten we ons geen zorgen maken. De technologische mogelijkheden, zowel de auditieve als de al heel oude systemen van teletekst en ondertiteling, zijn vandaag toe te passen, vooral op die digitale platformen, aangezien daar sprake is van tweerichtingsverkeer. Het is zeer belangrijk dat we daar niet te lang mee wachten. Nu is er nog sprake van een klein aantal mensen die digitale platformen in huis halen. Voor de explosie plaatsvindt, voor de volledige roll-out van de systemen een kritische massa bereikt, moeten we in dit dossier een voorbeeld kunnen stellen en snel initiatieven ontwikkelen.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer de voorzitter, geachte leden, mijnheer Decaluwe, u kaart dit probleem terecht aan. Volgens mijn informatie zouden er in Vlaanderen 20.000 à 25.000 slechtzienden en ongeveer 3.000 blinden zijn. Dat zijn officieuze cijfers, die ik ooit eens heb gekregen van iemand uit de sector. Ik weet dit dus niet exact, maar zelfs al is die groep minder groot, kaart u dit probleem terecht aan. Als overheid moeten we er immers voor zorgen dat iedereen in onze samenleving mee is. We moeten proberen iedereen gelijke toegang te geven tot de nieuwe technologie, ook wat televisie betreft.

Personen met een visuele handicap hebben het sowieso al moeilijk om televisie – laat staan digitale televisie – te volgen. Er is immers sprake van een menu waarbij opeenvolgende bewerkingen worden gevraagd om toegang te krijgen. In het analoge systeem kunnen blinden of slechtzienden heel snel via een apparaatje afstemmen op een programma. Ze krijgen niet noodzakelijk betere faciliteiten op het visuele vlak, maar kunnen tenminste het programma auditief volgen. Bij digitale televisie is er echter nog een bijkomende drempel. De problematiek is een stuk moeilijker dan die van doven en slechthorenden. In mijn antwoord op de vraag van mevrouw Stevens zal

ik daar uitgebreider op ingaan. Voor doven en slechthorenden kan ondertiteling worden opgelegd.

Mevrouw Stevens, het probleem van de toegankelijkheid van teletekst in ziekenhuizen is me bekend. Iemand heeft daar een tijdje geleden mijn aandacht op gevestigd. Ik heb terzake een brief gestuurd naar minister Vervotte. Ik heb daar echter nog geen antwoord op gekregen. Dit valt natuurlijk wat buiten de context van deze vraag.

Ik heb over deze problematiek contact opgenomen met de distributeurs Telenet en Belgacom voor een stand van zaken. Van Telenet heb ik een uitgebreid antwoord gekregen. Het lijkt me interessant dat ik dat helemaal geef. Telenet had het eerst over lettervergroting bij teletekst. Ik citeer: 'Sinds vele jaren biedt het analoge teletekstsysteem, dat bijna alle omroepen uitzenden en de kabelmaatschappijen samen met beeld en geluid doorseinen, de mogelijkheid om de lettergrootte van teletekst en op teletekst gebaseerde ondertiteling te vergroten, via de afstandsbediening van het televisietoestel. De functionaliteit voor de slechtzienden en de slechthorenden hangt ervan af of de betrokken omroep voor het bepaalde televisieprogramma de op teletekst gebaseerde ondertiteling doorseint en van wat precies de teletekstvisualisatiemogelijkheden van het televisietoestel zijn. Dankzij de universele afstandsbediening die Telenet meeleverd met elke Digibox en Digidorder, blijft Telenet deze analoge teletekstfuncties ook voor Telenet Digital TV-kijkers ondersteunen.' Het is dus niet onbelangrijk dat Telenet die vergrotingsmogelijkheid kan geven.

Wat het iDTV-menu betreft, stelt Telenet het volgende: 'Voorafgaand aan de lancering van Telenet Digital TV werden, in samenwerking met het Centrum voor Usability Onderzoek van de KU Leuven, uitgebreide testen verricht om de gebruiksvriendelijkheid van de interactieve applicaties te garanderen. Het testpanel bestond uit een representatieve steekproef van de bevolking, waaronder zich ook slechthorenden en slechtzienden bevonden. Dit heeft ertoe geleid dat de uiteindelijk aangeboden menu's en applicaties zo helder en eenvoudig mogelijk zijn opgesteld en dat door de toepassing van contrasterende kleuren en een relatief groot lettertype ook de meeste slechtzienden die nog televisie kunnen kijken, Telenet Digital TV kunnen gebruiken.'

Verder stelt Telenet over de synthesizer: 'Een dergelijk systeem is technisch mogelijk, maar lijkt na

eerste analyse zeer complex en kostelijk om in te voeren. Ten eerste zou daartoe een specifieke STB-applicatie dienen ontwikkeld te worden. Verder dient er een aparte volumeregeling mogelijk gemaakt te worden voor het geluid van het programma en het geluid van de voice synthesizer, wat dan weer de bediening complexer maakt. Bovendien het voorlezen van de tekst op het scherm rijst het probleem van het geluidsmatig aangeven van de navigatie-instructies: druk op pijltje omhoog om naar de vorige zender te gaan, pijltje omlaag om naar de volgende te gaan, pijltje naar rechts om naar de programma-informatie te gaan, de OK-toets om te bevestigen, enzovoort. Deze extra functionaliteiten en een goede kwaliteit van de voice synthesizer vereisen vervolgens een performantere STB. Een performantere STB zal meer kosten en door de beperkte oplage zal deze nogmaals meer kosten. Deze technologie is zeker niet feilloos: niet alle woorden worden begrijpbaar uitgesproken, waardoor volgens Telenet de meerwaarde van het systeem sterk afneemt.'

Over digital video broadcast en multimedia home platform zegt Telenet het volgende: 'DVB-MHP, het besturingssysteem van de digibox en de digicorder, bevat reeds de technische eigenschappen om digitale teletekst en digitale ondertiteling te ondersteunen. Hierbij is het mogelijk dat de kijker het lettertype, de lettergrootte, het kleurenpalet, enzovoort aanpast van de digitale teletekstpagina's en de digitale ondertiteling. Hier geldt echter hetzelfde principe als hierboven vermeld, namelijk dat Telenet als distributeur volledig afhankelijk is van de omroepen voor het uitzenden van de betreffende MHP-gebaseerde digitale teletekst en digitale ondertiteling.'

Het antwoord van Belgacom is korter: 'Als nieuwe speler op de Vlaamse televisiemarkt is Belgacom volop bezig met de ontwikkeling van haar aanbod. Daarbij wordt met de nodige zorg aandacht besteed aan de gebruikservaring zodat eenieder probleemloos kan genieten van de vele mogelijkheden die ons product biedt. Op dit moment is een auditieve weergave van de menu's niet gepland. Een dergelijke functionaliteit lijkt ons zeker interessant, maar zal complexe ontwikkelingen vragen die mogelijk een impact kunnen hebben op de architectuur van ons product.' Belgacom antwoordt dus minder concreet, maar maakt eveneens duidelijk dat het een aparte technologie vergt.

Hoewel de oplossing voor het probleem van blinden en slechtzienden moeilijker ligt dan bij doven

en slechthorenden, mag dit geen excuus zijn om hier geen aandacht aan te besteden. Ik heb nu een antwoord gekregen naar aanleiding van uw vraag. Ik zal nu de betrokken bedrijven aanschrijven en hen oproepen om inspanningen te doen om de toegankelijkheid van iDTV voor blinden en slechtzienden nog te verhogen. Desnoods doe ik een beroep op artikel 154 van de gecoördineerde decreten, dat luidt: 'De Vlaamse Regering kan voorwaarden opleggen met betrekking tot de installatie van, de toegang tot en de presentatie van elektronische programmagidsen die gebruikt worden in het kader van de digitale omroepprogramma's als dat noodzakelijk is om de toegang van de eindgebruiker te verzekeren tot een aantal duidelijk gespecificeerde digitale omroepprogramma's die beschikbaar zijn in de Vlaamse Gemeenschap.'

We moeten hen nu eerst duidelijk maken wat de problematiek juist is en dat die ook in het parlement leeft. Ik zal erop aandringen dat zij de architectuur en de toepassingen van hun toestellen aanpassen. De ultieme remedie is het wettelijk kader dat ons toelaat desgevallend maatregelen op te leggen.

Natuurlijk krijgen we dan het probleem van de kostprijs. Ik heb telefonisch contact opgenomen met het Vlaams Fonds, maar die mensen zeiden me dat ze niet meteen mogelijkheden zien voor financiële steun. Ik meen hierop door te moeten gaan, en zal er dan ook een brief over versturen. Verder zal ik contact opnemen met minister Vervotte.

Zulke applicaties blijken technisch niet eenvoudig te zijn, en ze zullen bovendien ook vrij duur zijn omwille van de specifieke technologie en de beperkte toepasbaarheid. Een product wordt nu eenmaal goedkoper naarmate het een grotere afname kent. Het is dus belangrijk het Vlaams Fonds nu al te sensibiliseren voor de problematiek. Als de technische mogelijkheden zich aandienen, kan worden ingegrepen om in een tegemoetkoming te voorzien.

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord en voor uw inspanningen om de stand van zaken te kennen. Het is een thema dat leeft, ook al is de doelgroep beperkt.

Ik heb begrip voor de positie van Telenet en Belgacom. Het zou een goed idee zijn eens na te denken over steun aan deze bedrijven. We zouden kunnen

nagaan of het mogelijk is een specifiek onderzoeksproject op te zetten bij het IWT, andere onderzoeksfondsen onder de vleugels van de Vlaamse Regering of instellingen die samenwerken met de Vlaamse Gemeenschap. Zo kan de technologie die daar eventueel wordt ontwikkeld en in de settopbox geïntegreerd zou kunnen worden, misschien ook op Europees niveau worden uitgevoerd. Dat zou een toegevoegde waarde zijn voor de Vlaamse technologie.

We moeten hier gestaag aan doorwerken, zodat we uiteindelijk kunnen afdwingen wat inderdaad bepaald wordt in artikel 154 van de mediawetgeving, maar we moeten ook begrip hebben voor de inspanningen van de bedrijven op dit gebied. We moeten hen wat aanmoedigen.

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw duidelijke antwoord. Het antwoord van het Vlaams Fonds is echter onaanvaardbaar. Dit is duidelijk een meerkost voor blinden en slechtzienden, die andere, zagezegd gewone mensen niet hebben. Wie moet dat dan betalen? Het is net de bevoegdheid en de verantwoordelijkheid van het Vlaams Fonds om de extra kosten die mensen met een handicap hebben in het dagelijks leven, op te vangen.

Ik vind het echt geen goed antwoord. U moet schriftelijk meer druk uitoefenen, misschien kan dat via de Commissie voor Welzijn. Het is geen simpele procedure, maar nu het Vlaams Fonds in het licht van het beter bestuurlijk beleid toch wordt hervormd, kan de procedure misschien een beetje worden veranderd. Ook de nomenclatuur moet worden aangepast. Het is onaanvaardbaar dat het Vlaams Fonds zo'n antwoord geeft. Blinde en slechtziende mensen hebben ook recht op informatie, want we leven nu eenmaal in een informatiemaatschappij.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Decaluwe, ik onthoud uw suggestie in verband met onderzoek en ontwikkeling. Ik weet niet of de mogelijkheid er op Europees niveau in zit, maar we kunnen de kwestie in Vlaanderen aankaarten. In Europa is er natuurlijk de problematiek van de diverse systemen, platformen, standaarden en normen, van kabel en telecom. Het systeem-Telenet wordt in bepaalde landen met interesse gevolgd. In veel landen heeft elke maatschappij een eigen systeem ontwikkeld.

Mevrouw Stevens, wat het Vlaams Fonds betreft, wil ik erop wijzen dat in een eerste telefonische reactie enkel werd gezegd dat men niet dadelijk mogelijkheden ziet. Dit mag niet onmiddellijk als een negatief antwoord worden beschouwd, want in de nomenclatuur kan iets wat technisch nog niet bestaat natuurlijk nog niet worden opgenomen. Ik zal de kwestie zeker ook aankaarten bij minister Vervotte. Ik herhaal dat deze eerste telefonische reactie zeker niet betekent dat het Vlaams Fonds niet naar een oplossing voor het probleem wil zoeken.

U hebt gelijk dat het om een heel belangrijke kwestie gaat. We moeten iedereen zoveel mogelijk kansen bieden in onze informatiemaatschappij.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Helga Stevens tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de toegankelijkheid van de openbare radio en televisie voor personen met een handicap

De voorzitter: Mevrouw Helga Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, beste collega's, het welbehagen van mensen wordt mee bepaald door de mate waarin ze kunnen deelnemen aan het maatschappelijke leven. Meerdere commissieleden hebben hier hun bekommernis al geuit over de gevolgen van de technologische evolutie, zoals de digitale televisie, voor mensen die in armoede leven. Vandaag wil ik het hebben over de toegang tot digitale televisie voor mensen met een handicap.

Ook voor personen met een handicap zijn er verschillende barrières op mediavlak. Ik weet natuurlijk wel dat dove mensen sowieso niet naar de radio kunnen luisteren. Toch heeft dit belangrijke gevolgen voor het vergaren van informatie. Horende personen kunnen onderweg in de auto het nieuws meepikken. Voor dove mensen is dit onmogelijk. Sommige barrières kunnen niet of slechts heel moeilijk worden overwonnen.

Waar het wel mogelijk is om personen met een handicap deel te laten nemen aan de maatschappij en om aan te tonen dat dit kan, gebeurt dit volgens mij veel

te weinig. Ik vind het belangrijk dat personen met een handicap evenzeer als personen zonder handicap kunnen deelnemen aan quizzen, spelprogramma's en dergelijke meer. Net zoals in het onderwijs worden zij dan zagezegd 'geïntegreerd' in de bestaande programma's. Met hun deelname moet dan wel rekening worden gehouden bij de opmaak van het decor, het opstellen van de tribune, en zo meer. Maar ook initiatieven zoals in Nederland, waar specifiek op maat van personen met een mentale handicap een spelprogramma werd gecreëerd, zijn volgens mij waardevol.

Naast de deelname is het volgens mij ook verrijkend voor de maatschappij als personen met een handicap meer in beeld komen om andere redenen dan hun handicap. Op die manier zullen de Vlamingen meer in aanraking komen met personen met een handicap en zullen personen met een handicap minder worden bekeken als een curiositeit of iets raars. Als personen met een handicap al eens aan bod komen in de media, wordt zeer vaak gefocust op het beeld van de handicap en worden ze beschouwd als sukkelars. In uitzonderlijke gevallen wordt een beeld geschetst van bijna-helden, wat evenmin een representatief beeld is.

Op een studiedag van de vzw GRIP over beeldvorming van personen met een handicap in de media was ook een vertegenwoordiger van de VRT aanwezig. Ik vond dit uiteraard positief. Negatief was echter dat deze persoon zich onmiddellijk in het defensief gedrongen voelde. In plaats van open te staan voor ideeën en voorstellen, somde ze direct argumenten op waarom het niet of minstens heel moeilijk zou zijn. De VRT schermt onder meer met het argument dat er weinig geschoolde acteurs met een handicap zijn. Er zijn echter steeds meer programma's op de openbare omroep waarvoor het niet nodig is om met geschoolde acteurs te werken. In soaps zijn acteurs nodig, maar er zijn nog veel andere programma's: aan een quiz, een avonturenprogramma of een spelprogramma nemen ook 'gewone' mensen deel. De lijst is eindeloos en dus zal ik hem hier niet opnoemen.

In de beheersovereenkomst 2002-2006 vond ik enkel een nogal wollige bepaling terug. De derde paragraaf van het eerste artikel stelt dat de VRT een belangrijke rol te vervullen heeft bij het verder ontwikkelen van de identiteit en de diversiteit van de Vlaamse cultuur en van een democratische en verdraagzame samenleving. In dezelfde paragraaf las ik ook dat de VRT rekening moet houden met de specifieke

cultuurpolitieke beleidsdoelstellingen en opdrachten die de Vlaamse Gemeenschap, evenals met de beleidsdoelstellingen en opdrachten van de Vlaamse Gemeenschap op het vlak van gelijke kansen en het minderhedenbeleid.

Als ik naar de uitvoering kijk, merk ik duidelijk dat de VRT in zijn diversiteitsbeleid wel maatregelen neemt – en terecht – gericht op allochtonen. De televisie moet immers een afspiegeling zijn van de ruime samenleving. Ik verwijs naar het diversiteitscharter dat de VRT in april 2003 ondertekende. Ik gaf het mee als bijlage bij mijn vraag. Specifieke huisregels of -richtlijnen met betrekking tot personen met een handicap heb ik evenwel niet teruggevonden. Zoals uit mijn betoog mag blijken, zou het voor hen en voor de maatschappij een verrijking vormen indien deze mensen meer aan bod zouden komen.

Mijnheer de minister, welke initiatieven heeft de VRT in uitvoering van de beheersovereenkomst 2002-2006 ten aanzien van personen met een handicap genomen? Wilt u in de nieuwe beheersovereenkomst concretere doelstellingen opnemen om een antwoord op de bestaande vragen te bieden? Hoe wilt u dit concreet gestalte geven?

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Mijnheer de voorzitter, ik onderschrijf uiteraard de vraag van mevrouw Stevens. De spot van de vzw Grip is goed gemaakt en uitermate geslaagd. Ik heb evenwel twee bijkomende vragen. Het is mogelijk dat de minister deze vragen vandaag niet kan beantwoorden. In dat geval zou ik hem willen verzoeken mijn vragen aan de VRT voor te leggen.

Moet de vzw Grip betalen voor het uitzenden van deze spot, of wordt deze spot in het kader van het gelijkekansenbeleid uit sympathie kosteloos uitgezonden?

Kunnen personen in een rolstoel aan alle quizprogramma's deelnemen? In het verleden was dit zeker niet het geval. Ik hoop dat er op dit vlak momenteel geen problemen meer zijn.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer de voorzitter, deze vraag om uitleg sluit aan bij de knappe Valentijncampagne van de vzw Grip. Ik heb de televisie-

spot nog niet gezien, maar enkel de advertentie in de kranten. Ik vind het een heel goede campagne. Naar verluidt, is de televisiespot goed gemaakt. Het is alleszins de bedoeling een klimaat te creëren waarbij alle zenders, en niet enkel de VRT, mensen met een handicap de kans geven aan een hele reeks programma's deel te nemen. Dat is overigens ook de teneur van de vraag om uitleg van mevrouw Stevens.

Mijnheer Verstreken, ik kan uw twee concrete vragen op dit ogenblik niet beantwoorden, maar ik zal ze aan de VRT voorleggen.

Mevrouw Stevens, op 26 april 2003 heeft de gedelegeerd bestuurder van de VRT het Charter Diversiteit ondertekend. Dit betekent dat de VRT zich heeft geëngageerd om bij de uitbouw van zijn diensten geen enkele vorm van discriminatie toe te laten. De cel Diversiteit bestaat uit twee personeelsleden en is opgericht om dit engagement in acties om te zetten.

De VRT heeft er bewust voor gekozen om gedurende de periode 2002-2006 prioriteit te geven aan de doelgroep allochtonen. De VRT is ervan overtuigd dat een geconcentreerde en grondige aanpak van één doelgroep betere resultaten oplevert dan een gelijktijdige, versnipperde aanpak van alle doelgroepen. Persoonlijk ben ik het hier niet mee eens. Mijns inziens moet een inclusiebeleid tegelijkertijd op alle doelgroepen gericht zijn. Indien dit niet het geval is, worden de verschuivingen in de tijd te groot. Indien de VRT zich gedurende de duur van een beheersovereenkomst op allochtonen, gedurende de duur van de volgende beheersovereenkomst op de genderproblematiek en gedurende de duur van de daaropvolgende beheersovereenkomst op mensen met een handicap richt, kan het voeren van dit beleid vijf beheersovereenkomsten lang aanslepen. Een dergelijk beleid moet natuurlijk permanent worden gevoerd. Het inclusief beleid van de VRT moet zich zo gelijktijdig mogelijk op alle doelgroepen richten. Dit is trouwens de werkwijze die de Vlaamse Regering hanteert.

Ik heb de VRT om cijfers in verband met de tewerkstelling van mensen met een handicap gevraagd. Er is me verteld dat acht personeelsleden van de VRT bij het Vlaams Fonds een nummer hebben. Dit is minder dan een half percent van het totaal aantal personeelsleden. Daarnaast stelt de VRT nog een twintigtal mensen met zogenaamde faciliteiten te werk. Het gaat hier om mensen die aangepast werk verrichten of voor wie in aangepast materiaal is voorzien. Zelfs indien we deze mensen in rekening brengen, blijft

het percentage laag. Het probleem is dat het Vlaams Fonds en de Vlaamse overheid niet dezelfde definitie hanteren. De definitie van de Vlaamse overheid is ruimer en omvat niet enkel de mensen die bij het Vlaams Fonds een nummer hebben. Het streefcijfer voor deze doelgroep geldt evenwel voor iedereen. Het geldt met andere woorden ook voor de VRT.

De VRT is van mening dat het lage percentage tewerkgestelde mensen met een handicap niet betekent dat geen aandacht aan deze doelgroep wordt geschonken. Gedurende de looptijd van de huidige beheersovereenkomst zijn verschillende initiatieven voor mensen met een handicap ontwikkeld. Ik overloop deze initiatieven even.

Ik begin met de interne tewerkstelling. Zoals ik daarnet al heb verklaard, is het aantal personeelsleden met een handicap bij de VRT beperkt. Voor deze mensen wordt een passende tewerkstelling gezocht. Hierbij wordt rekening gehouden met hun handicap. De VRT voorziet in passende hulpmiddelen, zoals speciale beeldschermen, leeslampen, braileregels of het inschakelen van doventolken.

Ik vervolg met de externe dienstverlening. De inspanningen voor slechtzienden en -horenden worden steeds verder opgedreven. De vernieuwde site van de VRT, www.vrt.be, heeft het Blindsurflabel gekregen. De recent vernieuwde site van Radio 2 kan op heel wat positieve reacties van blinden en slechtzienden rekenen. Er wordt hard gewerkt om voor deze en voor de andere sites van de VRT het Blindsurflabel te behalen. Momenteel wordt 47 percent van de Nederlandstalige producties op Teletekst ondertiteld. Tegen eind 2006, het einde van de lopende beheersovereenkomst, zal dit percentage tot 50 percent zijn opgelopen. De VRT blijft de ontwikkelingen inzake spraaktechnologie op de voet volgen.

Ik heb hier al meermaals aangekondigd dat de VRT naar een maximale ondertiteling van de programma's tegen 2010 moet streven. Dit is eigenlijk een antwoord op de bijkomende vraag die mevrouw Stevens daarnet ter aanvulling van de vraag om uitleg van de heer Decaluwe heeft gesteld.

Ik wil het hier ook over de beeldvorming hebben. De cel Diversiteit fungeert als tussenpersoon tussen de organisaties van personen met een handicap en de programmamakers. De cel Diversiteit tracht programmamakers te sensibiliseren om voor een meer gediversifieerde beeldvorming te zorgen. Veel pro-

gramma's van de VRT schenken geregeld aandacht aan personen met een al dan niet zichtbare handicap. Er wordt naar gestreefd om personen met een handicap een vanzelfsprekende plaats in de gewone programma's te geven. Verder zijn er programma's waarin personen met een handicap centraal staan. Zonnekinderen is een voorbeeld van dergelijk programma.

In het najaar van 2005 startte de VRT met het crossmediaal programma Sam, dat tracht mensen dichter bij elkaar te brengen. Daarin komen initiatieven voor en door personen met een handicap aan bod. Ketnet bracht het programma Smos, waarin rolstoelgebruiker Gilles een van de vaste koks is. Ook in de Ketnetwrap komen geregeld personen met een handicap aan bod over hun hobby, favoriete muziek, enzovoort.

Niet alleen in de eigen producties, maar ook in programma's die de VRT bij productiehuisen bestelt, wordt aandacht geschonken aan de beeldvorming van personen met een handicap. Een voorbeeld zijn Kris en Yves die in Man Bijt hond op hun manier een eigen kijk geven op de dingen. De VRT is regelmatig aanwezig op studiedagen en debatten die handelen over personen met een handicap, zoals de Studiedag GRIP over beeldvorming van personen met een handicap of de Studiedag Gehandicapten in de Media van de Stad Brussel.

Wat de beheersovereenkomst betreft, antwoordt de VRT me dat de omroep wenst om zelf zijn diversiteitsbeleid verder uit te diepen. De VRT wil werken aan initiatieven die gelijke kansen voor iedereen waarborgen, zowel op het vlak van tewerkstelling als inzake beeldvorming. De Vlaamse overheid heeft zelf het aantal kansengroepen uitgebreid waarvoor een specifiek doelgroepenbeleid wordt gevoerd. Naast de man-vrouwverhouding, de personen van allochtone afkomst en de personen met een handicap behoren voortaan ook 'de kortgeschoolden' en 'ervaren' werknemers tot de zogenaamde kansengroepen. Het is mijn intentie om dit ook in de VRT-beheersovereenkomst op te nemen. Dit zal meetbaar, ondubbelzinnig en met duidelijke doelstellingen in de performantiemaatstaven worden opgenomen.

Om tot een evenredige vertegenwoordiging van kansengroepen te komen en daartoe een adequaat beleid te voeren, is een systematische monitoring van het aantal personeelsleden uit de kansengroepen absoluut noodzakelijk. Er moet ook gewerkt worden met

streefcijfers om de te bereiken doelen te kwantificeren en vorderingen in kaart te kunnen brengen. Voor personen met een handicap werd in het verleden al een algemeen geldend streefcijfer geformuleerd: een aandeel van 4,5 percent van alle medewerkers tegen 2010. Dat geldt voor de ministeries én de VOI's. We willen dat niet voor elke VOI afzonderlijk realiseren, want soms gaat het om erg kleine instellingen. De VRT is echter voldoende groot om dat streefcijfer wel te realiseren. Daar werken meer dan 2.400 mensen. Binnenkort worden de nodige initiatieven genomen om ook voor andere kansengroepen bepaalde streefcijfers uit te werken.

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Ik dank de minister voor zijn zeer uitgebreide antwoord. Ik ga volledig akkoord met zijn visie. De VRT moet een inclusief beleid voeren, en niet specifiek een beleid dat alleen op allochtonen is gericht. Als men de groepen apart benadert, dan getuigt men van een hokjesmentaliteit. De samenleving kan men ook niet opdelen in hokjes. Een persoon kan allochtoon zijn, maar ook vrouw en een oudere persoon zijn. Er is een inclusieve aanpak nodig.

Wat betreft het streefcijfer dat u in de beheersovereenkomst wil laten opnemen, wil ik benadrukken dat de aanwerving van mensen uit de doelgroepen niet volstaat. Men moet ook aandacht opbrengen voor de doorstroming van die mensen. Mensen met een handicap kunnen gemakkelijk uitvoerende taken verrichten. Men moet echter durven ze ook naar hogere niveaus te laten doorstromen.

De jongste tijd is de diversiteit ook op het scherm te zien. Het programma Zonnekinderen is prachtig. Kris en Yves in Man Bijt Hond is ook goed. Toch zijn er nog problemen met de externe productiehuisen. Een voorbeeld: Man Bijt Hond is niet ondertiteld. Als men vraagt hoe dat komt, dan zegt men dat er geen tijd voor is. Ik stel echter vast dat de woorden van Kris en Yves wél worden ondertiteld: daar is blijkbaar wel tijd voor.

Die doelgroep moet ook de kans krijgen om deel te nemen aan spelprogramma's. De toegankelijkheid moet daadwerkelijk worden gerealiseerd. Soms is het gebouw wel toegankelijk, maar niet altijd de studio. Ik ben bijvoorbeeld gevraagd voor het VRT-programma 'Leeuwenkuil', maar de tolk mocht niet mee in beeld. Ik heb het ook twee keer meegemaakt dat

men problemen had met de manier waarop de tolk werd getoond. Men wil niet echt dat het zichtbaar wordt dat ik een handicap heb. In elk geval zullen we dat van nabij volgen als de nieuwe beheersovereenkomst ter sprake komt.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jurgen Verstrepen tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de uitspraken van de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over het digitaal sportkanaal van de openbare omroep

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte leden, het wordt steeds moeilijker in deze commissie. Ik wacht op een uitspraak van minister Vandenbroucke dat hij een digitaal jobkanaal wil. Minister Moerman zal wel een businesskanaal willen, de minister-president een zee- en landbouwkanaal, minister Keulen een inburgeringszender en minister Vervotte een kindermisjeskanaal. Dat laatste is niet denigrerend bedoeld: het zou gewoon leuk zijn. *(Gelach)*

Minister Peeters zal waarschijnlijk graag een groenevingskanaal willen.

Met dit alles wil ik bedoelen: als elke minister zich vanuit zijn bevoegdheid nu plots gaat bemoeien met de beheersovereenkomst en zijn verlanglijstje geeft, dan wordt het voor ons vrij moeilijk. Dan wordt het een ondoorzichtig kluwen.

Minister Anciaux heeft de bal aan het rollen gebracht. Vooral zijn woordgebruik is mooi: hij stelt dat de Vlaamse Gemeenschap 'verplicht' is dit te doen. Voor hem 'moet' er een sportzender komen. Dat geeft de toon al aan. Voor hem 'moet' dit worden opgenomen in de beheersovereenkomst. Eigenlijk zou ik hem eens moeten vragen of hij verantwoordelijk is voor Media.

De VRT zou links en rechts dan wat extra geld krijgen om wat bijkomende sportprogramma's te maken. Dat geld zou dan komen uit het budget voor Sport, niet uit dat voor Media. Voor cultuur worden er dan

waarschijnlijk ook wat initiatieven genomen. Zo wordt het heel ingewikkeld.

Mijnheer de minister, het probleem met uw collega is dat hij nogal veel proefballonnetjes oplaait. Af en toe rollen er rare voorstellen over media uit zijn kabinet. Hij doet sterke uitspraken, en er is sprake van eisen. Zowel ik, als lid van de Commissie voor Media, als u, als bevoegd minister van Media, kunnen ons afvragen of hij gewoon hardop aan het nadenken is, of het een ideeetje van zijn kabinet of van hemzelf is. Heeft hij u op de hoogte gebracht? Zit u met hem rond de tafel? Is het een deal of een luchtzak? *(Gelach)*

Met 'luchtzak' doelde ik niet op de minister.

Op den duur weet een mens het niet meer. Daarom wou ik u deze vragen stellen. Werd dit besproken door de Vlaamse Regering? Voert uw kabinet hierover gesprekken met minister Anciaux, met het kabinet Cultuur? Bent u bereid er een agenda op na te houden waarbij elke minister vanuit zijn bevoegdheid gaat zeggen welk palet en welke digitale zender er nodig is in de beheersovereenkomst? Dat lijkt me niet de bedoeling. Hebt u overleg gepleegd met minister Anciaux over dat driesporenbeleid van de openbare omroep? U hebt immers al duidelijk stelling ingenomen en daar duidelijk over gecommuniceerd. Plots wil minister Anciaux de zaken echter een andere richting in sturen. Spreekt hij voor de Vlaamse Regering, of is het zijn ego dat spreekt? Er worden heroïsche discussies gevoerd over Sporza en de digitale kanalen van de openbare omroep. Ik dacht dat ik het tot nu toe zeer duidelijk had begrepen. Bent u een voorstander van het ideeetje van minister Anciaux om de openbare omroep een digitaal sportkanaal te laten maken? De minister noemt dat trouwens ook Sporza.

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Mijnheer de voorzitter, om te beginnen wil ik benadrukken dat ik niets te maken heb met deze vraag van de heer Verstrepen. *(Gelach)*

Wellicht zal minister Anciaux, gezien zijn bevoegdheden, voorstellen dat er ook nog een jeugdkanaal en een Brusselkanaal zou komen. Mijnheer de minister, onze enige zorg voor een volgende beheersovereenkomst is hier dat sport in al zijn diversiteit aan bod kan komen, zonder discriminatie tussen de verschillende sporttakken. Het kan immers niet dat

de openbare omroep rechtstreeks of onrechtstreeks veel geld op tafel legt voor de ene sport, terwijl de andere sporten moeten betalen. Net zoals inzake cultuur moeten we in een toekomstige beheersovereenkomst de notie van 'sport' voort verfijnen, zodat de openbare omroep aandacht heeft voor iedereen. Een programma als Hands Up is verdienstelijk, maar nu wordt sport verengd tot voetbal en wielrennen.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer de voorzitter, geachte leden, op 4 november 2005 bezorgde de VRT me zijn visienota over de evolutie van VRT naar een digitale openbare omroep. In deze nota werd het driesporenbeleid dat de VRT wil invoeren, uitvoerig toegelicht. Zoals u weet, wil de VRT het driesporenbeleid invoeren voor vijf specialistische domeinen: cultuur, educatie, de Vlaamse identiteit, nieuws en sport. Elk van deze domeinen zou zowel het onderwerp zijn van een generalistisch programma, wat spoor 1 is, het voorwerp van speciale programma's op de generalistische netten, wat spoor 2 is, en het voorwerp van een specialistisch aanbod, wat spoor 3 is.

Op 30 november 2005 overhandigde de gedelegeerd bestuurder van de VRT me het dossier dat ik had gevraagd over een digitaal themakanaal. Over dit VRT-voorstel is overleg gepleegd binnen de Vlaamse Regering, dus ook met minister Anciaux. Nog op 19 januari 2006 werd in deze commissie een voorstel van resolutie goedgekeurd, waarin een aantal dingen worden gevraagd aan de Vlaamse Regering. Ik zal die hier nu niet herhalen.

Een VRT-themakanaal inzake sport is nooit officieel aan de orde geweest, zelfs niet in de brief die de VRT me in mei 2005 stuurde. In de visienota van de VRT over het driesporenbeleid wordt wel melding gemaakt van een derde spoor inzake sport: 'De verdere ontwikkeling van een digitaal kanaal op basis van een centraal gestuurd multimediaal sportmerk. In dit specialistische sportaanbod is onder andere plaats voor niet-gebruikte uitzendrechten op de generalistische netten, voor lokale sportbeleving, voor de uitzending van kleinere sporten, voor de promotie van de actieve sportbeoefening en voor het algemene sportbeleid in Vlaanderen en daarbuiten.'

Dit werd echter nog niet geconcretiseerd in een volledig dossier over een sportkanaal, en dus kan ik er niet over oordelen. Een en ander moet uitvoerig

besproken worden tijdens de opmaak van de nieuwe beheersovereenkomst.

Ik ga niet in op de uitspraken van minister Anciaux in de pers. Ik heb gelezen wat hij verklaard heeft in de commissie, als antwoord op een vraag van de heer Decaluwe. Ik citeer hem: 'Ik heb er geen probleem mee dat de VRT hiernaast nog over een afzonderlijke sportzender nadenkt. De sfeer rond die zender is evenwel heel anders. De oprichting van een afzonderlijke sportzender zou voor het hele medialandschap in Vlaanderen grotere gevolgen hebben dan de oprichting van een afzonderlijke digitale cultuurzender. Ik ben hier persoonlijk niet tegen, maar deze aangelegenheid is hier vandaag niet aan de orde.'

Dat is trouwens ook mijn stelling. De kwestie zal deel uitmaken van de besprekingen over de beheersovereenkomst die volop bezig zijn. Ik sluit niet uit dat de VRT in de toekomst digitale initiatieven neemt voor sport, maar we weten dat daar een aantal condities aan verbonden zijn. Een voorwaarde die hier algemeen leeft en die ik van meet af aan verwoord heb, luidt dat er niets mag gebeuren ten koste van het generalistische aanbod. Integendeel, het generalistische aanbod moet worden versterkt. De heer Decaluwe merkte terecht op dat er een vraag bestaat om ook andere sporten dan wielrennen en voetbal aan bod te laten komen. Uiteraard is er ook het budgettaire plaatje – of beter gezegd: 'de budgettaire plaat'. We zullen dit alles opnemen in de lopende bespreking van de beheersovereenkomst waarvoor een schema werd vastgelegd. Ik zal er niet om de haverklap publieke verklaringen over afleggen, want ik wil dat er een sfeer is die leidt tot een goed gesprek en goede onderhandelingen.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor zijn antwoord. Ik wil nogmaals benadrukken dat ik hoop dat niet elke minister van de Vlaamse Regering plotse uitspraken doet over een stukje van de mediasector, want dat zou de zaak alleen nog maar verwarrender maken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *De heer Steven Vanackere treedt als voorzitter op.*

Vraag om uitleg van de heer Dany Vandebossche tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de gevolgen van nieuwe evoluties in de muziekwereld op auteursrechten

De voorzitter: De heer Vandebossche heeft het woord.

De heer Dany Vandebossche: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, discussiëren over SABAM is een bezigheid die we hier al een jaar of zeven beoefenen. Het is een heel moeilijk onderwerp, en het is niet de bedoeling om door middel van een vraag het probleem bij SABAM als dusdanig op te lossen, want daar zijn we zo goed als niet voor bevoegd. Al vaak werd hier gezegd dat er een probleem is met de auteursrechterlijke maatschappijen. Het gaat immers over middelen die door de gesubsidieerde instellingen moeten worden betaald.

Ik doe absoluut niet mee met wat Kamerlid Tommelein een paar weken geleden heeft klaargepleegd met zijn oproep om niet meer te betalen. Dat is niet de juiste houding. Die zaken moeten worden bewaakt. De rechten van auteurs, componisten en uitvoerders moeten worden gerespecteerd, een maatschappij moet zich daarmee bezighouden – dat is logisch – en de consument of gebruiker moet weten waarom hij betaalt, aan wie hij betaalt en hoeveel hij betaalt.

Een jeugdhuis heeft me een probleem gesignaleerd. Ik heb het in deze vraag verwerkt, want de reactie van SABAM is nogal ongeloofwaardig.

De manier waarop muziek wordt gekocht, afgespeeld en beluisterd, is veranderd ten opzichte van vroeger. De consument gebruikt niet langer de klassieke dragers die door SABAM worden gecontroleerd. We stellen een achteruitgang vast in de cd-verkoop. Zelfs de grote platenmaatschappijen zijn zich volledig aan het herstructureren. Zo kondigde EMI aan om zich niet langer enkel te richten op de verkoop van cd's, maar om zelf te zorgen voor een legale manier van digitale verkoop.

Vooraf interessant is een enquête door een Gents onderzoeksbureau bij 700 jongeren. De ontstellende conclusie luidde dat niemand van de geïnterviewde jongeren tussen 15 en 26 geïnteresseerd was in een cd-collectie. Full cd's worden door jongeren massaal gezien als iets onhandigs uit het verleden, iets wat veel plaats in beslag neemt, waarvoor altijd een

cd-speler nodig is en dat in veel gevallen overbodige nummers bevat die ze niet goed vinden. Jongeren willen songs in plaats van cd's, en ze willen zelf de volgorde ervan bepalen. Ondertussen is er het Belgische 'e-platenlabel' The Wack Attack Barrack of The WAB. Het werkt via legale downloads en de artiesten worden vergoed.

Het probleem dat de jeugdhuisen hebben gesignaleerd, heeft vooral ook een praktische kant. In die jeugdhuisen draaien heel veel verschillende mensen muziek. Het gebeurt nogal eens dat cd's verdwijnen of stukgaan. De jeugdhuisen zouden liever met legale muziekdownloads werken, want dat zou alles eenvoudiger maken.

Ze hebben het probleem gemeld aan SABAM. Het antwoord luidde dat zowel de auteursrechtenmaatschappij SABAM als de billijkevergoedingsmaatschappij Simim eisen dat in alle omstandigheden originele cd's worden gebruikt. Het probleem was me al bekend, want vaak wordt muziek gedraaid met een pc. Dat zou gebeuren via maatschappijen die een vergunning hebben van SABAM. SABAM en Simim geven aan dat er bij downloads, naast de uitvoeringsrechten zoals bij cd's, ook nog reproductierechten betaald moeten worden indien de muziek openbaar wordt gespeeld. In de brief van SABAM wordt gewezen op de mogelijkheid om: 'achtergrondmuziek te huren bij een leverancier die over een licentie van SABAM en Simim beschikt'. Die leveranciers betalen immers een vergoeding voor de reproductierechten.

Ik weet dat het om een federale materie gaat, maar toch wil ik een paar vragen stellen. De impact op de jeugdsector is immers groot. Mij lijkt het duidelijk dat de stelling van SABAM een interpretatie is. In de auteurswet is daarover niets terug te vinden, SABAM leidt enkel af. Als de stelling zou kloppen, is het heel bizar dat nog niet werd ingespeeld op legale downloads en er nog geen systeem voor werd ontwikkeld. Als we de stelling volgen, kan muziek afspelen in het openbaar zonder originele cd's alleen maar via leveranciers die een contract hebben met de betrokken maatschappijen. Dat meen ik te mogen afleiden uit het antwoord van SABAM op de vragen van de jeugdhuisen.

Mijnheer de minister, klopt dat, of zijn er andere mogelijkheden voor jeugdhuisen dan de originele cd's, om op een betaalbare en praktische manier gebruik te maken van de hedendaagse formats? Hoe

verhouden de leveranciers zich tot de maatschappijen SABAM en Simim? Hoeveel leveranciers zijn er? Hoe worden hun prijzen bepaald?

Ik weet dat mijn vraag enkel slaat op de bevoegdheid Jeugd en op de gevolgen voor de jeugdsector, maar ik ben van plan om de kwestie ook in de federale Kamer te laten aankaarten, meer bepaald inzake de interpretatie van de auteurswet en gevolgen voor de sector.

De voorzitter: Mevrouw Hermans heeft het woord.

Mevrouw Margriet Hermans: Mijnheer de voorzitter, op dit moment bestaan er inderdaad perfecte systemen om gedownloade cd's te nummeren en om precies te weten wie welk nummer heeft gedownload. Net zoals de horeca moeten de jonge mensen daar met hun vereniging lid van worden. Ik kan u verzekeren dat het systeem heel betaalbaar is.

Het probleem is echter dat SABAM dergelijke systemen niet erkent. SABAM weigert om de rechten te geven. Ik vrees dat er een dag zal komen dat SABAM niet anders meer zal kunnen. Het probleem dat de heer Vandenbossche beschreef, komt immers overeen met de realiteit. Over een aantal jaren zal een cd louter een emotionele waarde als collector's item hebben, maar niet langer functioneel zijn. Deze trend is allang bezig.

Mijnheer de minister, op grond van de stelling van SABAM zijn heel wat jeugdverenigingen illegaal bezig. Kunt u contact opnemen met SABAM of met uw federale bevoegde collega om naar een oplossing te zoeken?

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Ik feliciteer de heer Vandenbossche met zijn vraag, en sluit me ook aan bij de woorden van mevrouw Hermans. Toen ik deze vraag las, was mijn eerste reactie of het verplicht gebruik van originele cd's om muziek te draaien op openbare plaatsen wettelijk wel kan. Strikt technisch gezien kan het wellicht wel, maar we moeten ook oog hebben voor de realiteit.

Vandaag de dag gaat het er anders aan toe dan 'in onzen tijd', al zijn we dan nog jong van hart en kunnen we best nog mee. Het is nu gewoon veel praktischer, voor eender welke dj, of hij nu binnenskamers

muziek maakt voor vrienden en familie, dan wel in het openbaar voor een jeugdbeweging of zo.

Welk systeem er ook zal worden toegepast, het zou gemakkelijk en gebruiksvriendelijk moeten zijn. Ook administratieve vereenvoudiging is nodig, althans waar dat kan. Er is al zoveel rompslomp voor jeugdverenigingen en sociaal-culturele verenigingen, waar nochtans 99 percent van de mensen vrijwillig bezig is. We moeten ervoor zorgen dat die mensen niet node-loos documenten en fiches moeten invullen. Er moet dus gezocht worden naar een eenvoudig systeem. Ik ben ook benieuwd hoe de prijzen van de zogenaamde leveranciers bepaald worden.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Het is vandaag complimentjesdag: we sluiten ons hier volmondig bij aan. De politici op verschillende niveaus moeten hier aandacht voor hebben. Er wordt al veel geschreven en gepraat over de praktijken van onder andere SABAM. De problematiek gaat trouwens verder dan fuisen bij jeugdverenigingen.

Onlangs is SABAM een stap verder gegaan. Ze moesten een tarifiering opstellen voor het podcasten en websites waarop muziekjes worden gezet. Ze hebben er een tarief op geplakt, dat meteen online staat: zoveel euro voor zoveel bezoekers enzovoort. Allemaal heel leuk om te zien, maar het betekent dat SABAM nu ook kan gaan aankloppen bij de jeugdsector, bij jongeren die bezig zijn met muziek, bij cultuurwebsites met muziek en dergelijke.

U zou die tarieven eens moeten bekijken. Ik vraag me af waar ze mee bezig zijn. Op deze manier remmen ze een hele evolutie waar veel mensen bij betrokken zijn, vooral veel jongeren, want zij zijn de eersten die de nieuwe technieken adapteren. Een cd is tegenwoordig zoiets als een oude vinylplaat in de kast. Een en ander is erg ondoorzichtig geworden.

Het wordt daarbovenop ook nog uitgebreid tot de mediasector – van bevoegdheidsoverschrijding gesproken. Een lokale radiozender moet aan SABAM bijvoorbeeld niet alleen betalen voor het uitzenden via FM, maar ook voor zijn stream, en daarnaast nog eens. Hij betaalt niet voor een pakket, want SABAM redeneert dat het een andere draager is. De zenders moeten dus drie keer betalen voor hetzelfde signaal. Het verhaal dat de dj's verplicht zouden worden cd's te draaien, is ook zo'n mooi voorbeeld. Ze sleuren nog wel wat bakken met cd's

mee, maar het gros van de nummers zit nu opgeslagen op de harde schijf van een laptop. Waarom zouden ze dan nog sleuren?

We moeten daar aandacht voor hebben, en als dat hier tot een initiatief leidt, dan steunen we dat voluit.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Mijnheer de voorzitter, ik zou graag nog een praktijkvoorbeeld geven. We hebben het hier over vrijwilligers en het sociaal-culturele middenveld, maar ook de kleine zelfstandige zit met serieuze problemen. Het is geen Vlaamse materie, maar het ligt wel in dezelfde lijn.

Ik geef een voorbeeld van een zelfstandige die ik ken. Hij heeft een klein bedrijfje waar nu en dan mensen over de vloer komen. In zijn werkkamer, die juist achter het voorgedeelte ligt, staat zijn computer op, en uit de kleine luidspreker van de computer komt muziek, niet al te luid. De deur staat op een kier. Een controleur van SABAM komt dan binnen en zegt dat er betaald moet worden voor het spelen van muziek in de zaak, aangezien die hoorbaar is. De man in kwestie heeft dan ook moeten betalen. Daar heb ik mijn vragen bij.

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Ik dank de heer Vandebossche en de andere sprekers voor hun vragen, maar vooraleer te antwoorden veroorloof ik me nog een bedenking. Voor zover ik weet, en in tegenstelling tot wat hier verteld wordt, was 2005 een topjaar voor de verkoop van cd's, althans in ons land. Dat moeten we eens nakijken.

U stelt echter terecht dat de digitale revolutie onomkeerbaar is en dat de impact ervan steeds sneller en duidelijker zichtbaar en voelbaar wordt. De wetgever slaagt er niet of nauwelijks in dit tempo en de voortdurend wijzigende technologische omgeving bij te benen, laat staan te volgen. Toch is het belangrijk dat de overheid voor deze problematiek een globaal plan ontwikkelt en implementeert. Het wettelijk kader moet daarbij uiteraard adequaat worden aangepast.

Het feit dat jongeren vandaag een andere format gebruiken om naar muziek te luisteren dan pakweg vijf of tien jaar geleden, is een belangrijk gegeven, maar mag niet de enige aanleiding zijn. Een kort his-

torisch overzicht met betrekking tot de distributie van muziek kan wellicht verhelderend zijn. Tot voor kort werd opgenomen muziek door middel van fysieke dragers verspreid. We kennen allemaal nog de vinyl-singles en -lp's, en we hebben allemaal wel eens zelf muziek op tape of op cassette opgenomen. Al deze dragers waren in al dan niet gespecialiseerde winkels te koop. De komst van de digitale fysieke drager, de cd, zorgde voor een eerste revolutie. Al snel kwamen de eerste digitale recorders op de markt en werd het mogelijk perfecte kopies te maken. De komst en de massale verspreiding van internet opende de deur voor de vlotte verspreiding van gecomprimeerde digitale files, zoals MP3's. De digitale piraten veroverden de ether. We kennen de gevolgen: iedereen kent de verhalen over Napster of Kazaa.

We mogen niet uit het oog verliezen dat deze evolutie de relatie tussen artiesten, muziekproducenten en luisteraars fundamenteel heeft gewijzigd. Er is een directe relatie, zonder de interventie van de traditionele handel, ontstaan. We moeten het huis niet meer uit om muziek te kopen. De traditionele platenproducenten en -firma's werden en worden gedwongen zich te herpositioneren. Ze zitten niet enkel meer met grote winkelketens als Fnac aan de onderhandelings-tafel, maar moeten nu veeleer met internetproviders of met telecombedrijven als Vodaphone, Belgacom of Telenet onderhandelen. Als klap op de vuurpijl heeft Apple de nieuwe vorm van distributie en de prijssetting, met name 0,99 euro per track, bepaald. Apple is geen muziekbedrijf, maar een computerfabrikant.

Daarntoe is al naar de meest recente ontwikkeling verwezen. Kleine labels als The Wack Attack Barrack brengen niet langer muziek op cd's uit, maar enkel als digitale files via internet. Op deze manier spelen ze duidelijk in op de manier waarop jongeren anno 2006 met muziek omgaan.

De overheid mag niet blind zijn voor deze evolutie. Zoals eerder is gezegd, moet de overheid evenwel het hele plaatje bekijken. Ik verwijs hier onder meer naar de mogelijke toepassing van de nieuwe ontwikkelingen in onze eigen bibliotheken.

In Rotterdam loopt momenteel het project DigiLeen. De bibliotheekgebruiker kan via internet digitale tracks downloaden. Indien we het contact met de jonge gebruikers niet willen verliezen, zullen onze bibliotheken mee moeten evolueren.

Dit is slechts één voorbeeld. Het aanbieden van muziek als digitale file is slechts een van de vele toepassingen. De mogelijkheden voor de digitale ontsluiting van onze archieven en musea zijn legio. De uitdagingen zijn echter ook bijzonder groot. Het spreekt voor zich dat de mogelijke uitbouw van een groot digitaal platform, dat naar aanleiding van de digitale plannen van de openbare omroep recent ter sprake is gekomen, met deze problematiek rekening moet houden. Binnen het beleidsdomein Cultuur zijn we hier ook al op andere terreinen mee bezig. CultuurNet Vlaanderen is een goed voorbeeld.

In antwoord op de vragen wil ik er eerst en vooral voor pleiten samen met de sector en een aantal specialisten, zoals het Instituut voor BreedBand Technologie, een stappenplan op te stellen. Dit belangt niet enkel de minister van Cultuur, maar de voltallige Vlaamse Regering aan.

Ik deel de hier geuite bekommernis om de jeugdsector en het verenigingsleven. Ik zal trachten de vraag over de mogelijke discriminatie naar drager in de huidige wetgeving op de auteursrechten te beantwoorden.

De muziekproducenten blijven muziek op fysieke dragers, zoals cd en dvd, nog steeds als een belangrijke distributievorm beschouwen en denken dat deze situatie nog geruime tijd zal blijven bestaan. De distributie van muziek via legale, betaalde downloads wordt voor hen evenwel een belangrijke alternatieve en aanvullende bron voor inkomsten. Jongeren vormen een grote groep gebruikers en worden van nature meer door deze nieuwe distributievorm aangetrokken.

Inzake het gebruik van muziek in voor publiek toegankelijke plaatsen moeten we steeds twee aspecten in overweging nemen. De rechten die zijn verschuldigd voor het gebruik van muziek op deze plaatsen, de auteursrechten, worden door SABAM geïnd. Hiernaast is er ook nog de billijke vergoeding ten gunste van de artiesten en de muziekproducenten.

Wat de herkomst van de gebruikte muziek betreft, is het evident dat het om legaal verworven exemplaren moet gaan. Het gaat om muziek die op een originele, aangekochte cd staat of om muziek die van een legale, meestal betalende downloadsite afkomstig is. Om een kopie van de weergegeven muziek te maken, moet eerst, voor de muziek op een voor publiek toe-

gankelijke plaats wordt weergegeven, een toelating worden bekomen. Aangezien de kopie niet voor de familiekring bestemd is, is de uitzondering voor een thuiskopie in dit geval niet van toepassing. Voor dergelijke reproducties moet toestemming worden gevraagd en moet een vergoeding worden betaald.

Indien muziek van een originele cd wordt weergegeven, moet deze tweede vergoeding niet worden betaald. Dit geldt ook voor legale downloads die worden afgespeeld vanop het apparaat waarop de muziek bij het downloaden is geplaatst. Wie de inhoud van een cd of een legale download van een privé-persoon op een muziekcomputer wil plaatsen, moet vooraf toestemming vragen aan de rechthebbenden.

Er zijn in België leveranciers die op basis van een licentie van SABAM – ten behoeve van de auteurs en componisten – en Simim – ten behoeve van de muziekproducenten – muziekcomputers verhuren. Op deze computers staat een database met muziek die legaal is gekopieerd en die regelmatig met nieuwe nummers kan worden aangevuld.

Elke verklaring die afwijkt van deze premisses berust, zo hopen we toch, op een misverstand. Als SABAM de toelating verleent om werken uit haar repertoire aan het publiek mee te delen, dan mag deze ‘publieke mededeling’ worden verricht vanaf legale originele dragers, zoals bijvoorbeeld platen en cd’s, ofwel met legale originele downloads. In het kader van deze toelating is het niet toegestaan om de publieke mededeling met kopieën te verrichten.

De juridische reden hiervoor is de volgende. De Belgische auteurswet voorziet in artikel 1 dat een auteur een aantal exclusieve rechten heeft, waaronder het recht om de reproductie en publieke mededeling van zijn werken al dan niet toe te staan. Op deze exclusieve rechten wordt door de auteurswet in een aantal uitzonderingen voorzien, zoals de thuiskopie. Zo staat er in artikel 22, paragraaf 1, ten vijfde, dat een auteur zich niet kan verzetten tegen de reproductie van zijn werken als dat in familiekring en alleen daar gebeurt. Als iemand werken op een bepaalde drager of een bepaalde download kopieert, bijvoorbeeld op cd, is dit toegestaan op voorwaarde dat het kopiëren in de familiekring gebeurt en de kopieën alleen in de familiekring worden gebruikt. Enkel die uitzondering mag.

Een jeugdhuis, café of andere instelling die voor het publiek toegankelijk is, kan moeilijk als ‘familiekring’ worden beschouwd. Bijgevolg is SABAM van oordeel dat als zo’n instelling met kopieën werkt, zich niet op de uitzondering kan beroepen en het exclusieve recht van de auteur ten volle van toepassing is. Concreet betekent dit dat SABAM jeughuizen en cafés en dergelijke toestaat gebruik te maken van legale downloads in hun originele vorm, maar niet van een kopie van deze downloads.

Hetzelfde principe geldt voor de materiële geluidsdragers. Het lijkt dus niet waar te zijn dat SABAM niet zou toelaten dat er gebruik wordt gemaakt van legaal aangekochte downloads. Ik zal dat in elk geval onderzoeken.

De heer Dany Vandenbossche: Ik heb hier een brief van SABAM die is gericht aan een jeugdhuis. Daarin staat het volgende: ‘Het is niet toegestaan om gebruik te maken van gekopieerde muziek in het openbaar, ook niet wanneer de uitbater beschikt over de originele cd’s of de muziek die van legale internetsites is afgehaald.’

Minister Bert Anciaux: Dat is niet in tegenspraak met wat ik heb gezegd.

De heer Dany Vandenbossche: SABAM gaat nog verder dan wat u zegt. De stelling is verregaand.

Minister Bert Anciaux: Ik zal het onderzoeken. Kopieën van originele cd’s of van legale downloads mogen niet worden gebruikt. Originele legale downloads mogen wel. De auteurswet bepaalt dat.

Wat betreft de verhouding tussen leveranciers van achtergrondmuziek en SABAM, kan ik melden dat zij als gebruiker van het repertoire van SABAM over een toelating mechanische reproductierechten moeten beschikken. Dat staat hen toe werken uit het repertoire van SABAM te reproduceren en te incorporeren in het product dat zij aan cafés en dergelijke aanbieden. Er zijn in de digitale wereld evenwel ook leveranciers die rechtstreeks muziek aan discotheken leveren. Het gaat vaak om onafhankelijke artiesten van over de hele wereld wier repertoire niet door SABAM wordt vertegenwoordigd. Nochtans zijn de leveranciers dankzij de beschikbare technologie perfect in staat en bereid om elke artiest te vergoeden voor elke seconde gebruikte muziek. SABAM staat dit vooralsnog niet toe.

Er is ten aanzien van de gebruiksmogelijkheden van muziekwerken geen discriminatie op basis van de oorsprong, met name of het gaat om fysieke cd’s of legale downloads. De criteria die bepalen of al dan niet een vergoeding verschuldigd is of een toelating nodig is, zijn onafhankelijk van de oorsprong. De billijke vergoeding en het auteursrecht moeten worden betaald indien het gaat om de weergave op een voor het publiek toegankelijke plaats. Er is een toelating of licentie nodig als er een reproductie van een muziekwerk moet worden gemaakt, bijvoorbeeld voor het gebruik op een voor het publiek toegankelijke plaats.

Dan was er de vraag of de huur van een muziekcomputer bij een leverancier die een licentie heeft van SABAM en Simim de enige mogelijkheid is. Op dit ogenblik is dit inderdaad het enige realistische alternatief. Simim en SABAM onderzoeken momenteel of een licentie kan worden verleend voor het maken van reproducties van legaal verworven muziekwerken die in het bezit zijn van de uitbaters van bijvoorbeeld jeughuizen of voor bijvoorbeeld dj’s en vj’s, om die te gebruiken voor het van geluid voorzien van een voor het publiek toegankelijke plaats.

Dan was er de vraag over de verhouding tussen de leveranciers van muziekcomputers en Simim en SABAM, en de vraag over de prijsvorming. SABAM en Simim geven tegen betaling een licentie voor het samenstellen van een database van muziekwerken, die de leveranciers van muziekcomputers op hun beurt kunnen verhuren aan hun klanten. De kostprijs van deze licentie is voor alle leveranciers gelijk en hangt voornamelijk af van de grootte van de database. De leveranciers bepalen op hun beurt elk onafhankelijk hun prijs. Deze prijzen verschillen onderling, naargelang de technische mogelijkheden van de muziekcomputer, de mogelijkheden en frequentie van een update van de database en het aantal muziekstukken in de database.

Mijnheer de voorzitter, deze uiteenzetting was vrij technisch, maar hopelijk verhelderend.

De voorzitter: De heer Vandenbossche heeft het woord.

De heer Dany Vandenbossche: Ik ben zeer tevreden. Dit wordt vervolgd. We zullen deze zaak op federaal niveau ook nog eens aankaarten. De stelling van SABAM terzake vind ik immers zeer bizar.

De voorzitter: Mevrouw Hermans heeft het woord.

Mevrouw Margriet Hermans: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw bijzonder uitgebreide antwoord. We voelen allemaal dat er in die wereld nog heel wat zal verschuiven en gebeuren. Het is inderdaad heel moeilijk dit momenteel precies in te schatten. Aan de leden wil ik ook nog meedelen dat ik, toevallig, vorige week een soortgelijke, zij het schriftelijke, vraag heb ingediend tot minister Verwilghen. Het zal dus nog wel een paar dagen of weken duren voor ik daar een antwoord op krijg. Desnoods zal ik er toch een mondelinge vraag over stellen. We moeten daar heel realistisch in zijn en SABAM motiveren om zich te actualiseren.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
